

Asia: VN/22156/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ylä-Karjalan luonnonystävät ry

Lausunto hallituksen esitykseen laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta

Ylä-Karjalan luonnonystävät ry kannattaa lakiesitystä.

Pääosin Rautavaaran kunnassa sijaitseva Tiilikkajärven kansallispuisto käsittää harjujen halkoman Tiilikkajärven lähes koko valuma-alueineen. Järveä ympäröivät laajat, pääosin luonnontilaiset tai lähes luonnontilaiset suot. Alueeseen kuuluu myös erilaisia metsätyyppejä, joista pääosa on ennen puiston perustamista ollut vaihtelevassa määrin metsänhoidollisten toimenpiteiden kohteena, mutta jotka ovat vähitellen palautumassa kohti luonnontilaa.

Kansallispuiston laajentamista on esitetty ensimmäisen kerran jo 90-luvulla lähes lakiesityksessä kuvaillussa laajuudessa, mutta tuolloin esitys ei edennyt alustavaa valmistelua pidemmälle.

Kansallispuiston laajennusesitys pohjautuu pääosin Rautavaaran kunnan laatimaan master plan -suunnitelmaan. Laajennusesitystä on valmisteltu laajapohjaisena yhteistyönä, ja siinä on ansiokkaasti sovitettu yhteen eri intressiryhmien tarpeita. Voidaan todeta, että esitys on sosiaalisesti kestäväällä pohjalla ja on paikallisesti hyvin hyväksyttävissä.

Laajennusalue tuo Tiilikjärven kansallispuistoon monipuolisesti uusia luontotyypppejä ja kasvattaa yhtenäisen suojellun alueen kokoa niin, että sen merkitys eteläisen Suomen tärkeänä suojelukokonaisuutena vahvistuu merkittävästi. Laajennusesitykseen sisältyy suoalueita, joista osa on jo aiemmillä päätöksillä suojeltuja. Metsämaiden osalta erityisesti Pumpulikirkon suojelualue käsittää Pohjois-Savon arvokkaimpia ja laajimpia vanhojen kuusivaltaisten metsien kohteita. Rajaukseen sisältyy myös voimaperäisen metsätalouden piirissä olleita kohteita. On selvää, että pyrittäessä muodostamaan merkittävän kokoisia, yhtenäisiä suojelualueita, joudutaan rajauksiin sisällyttämään myös alueita, joihin ei tällä hetkellä sisälly suuria luonnonarvoja, sillä laajoja, suojelemattomia luonnonmetsiä ei alueella enää ole. Suojelupäätökset ja niiden vaikutukset kohdistuvat kuitenkin pitkälle tulevaisuuteen, ja talousmetsien palautumista kohti luonnontilaa voidaan nopeuttaa ennallistamistoimenpiteillä. Pumpulikirkon alueella on myös merkittäviä geologisia muodostumia, joista mainittakoon Konttipuron murroslaakso ja Pumpulikirkon suuri hiidenkirnu.

Olisi toivottavaa, että suojelupäätökseen sisältyisi jo aiemmin suojeltujen kohteiden lisäksi enemmän myös aiemmin suojelematonta pinta-alaa. Tällöin laajennus kasvattaisi suojelun kokonaisalaa, mikä toteuttaisi tavoitetta eteläisen Suomen suojelupinta-alan lisäämisestä. Hyvänä piirteenä esityksessä voidaan mainita Pumpulikirkon ja Joutsenuksen suojelualueiden välisen alueen suojelu, mikä yhdistää näitä erillään olevia kohteita. Myönteistä on myös suojelurajauksen jatkuminen riittävän leveänä aina Ylä-Keyrityjärvelle saakka. Esitämme, että laajennukseen otettaisiin mukaan myös Ylä-Keyrityjärven ranta-alueita, mikä turvaisi nykyistä paremmin Ylä-Keyrityjärven maisemallisen kokonaisuuden säilymistä. On huomioitava, että Ylä-Keyrityjärvellä sijaitsee Nuorisokeskus Metsäkartano, jonka toiminnalla on valtakunnallista ja kansainvälistäkin merkitystä luontomatkailun ja ympäristökasvatuksellisen nuorisotyön kannalta. Järven lähialueiden mukaan ottaminen aina Nurmes-tien varressa sijaitsevaa Holinrotkon suojelualueutta myöten vahvistaisi ja turvaisi nuorisokeskuksen toimintamahdollisuuksia ja kehittymistä tulevaisuudessa.

Esitetty suojelualueerajaus menee n. 1300 ha päällekkäin metsähallituksen jatkuvan kasvatuksen koealueen kanssa. Luonnon suojelun ja virkistys- ja matkailukäytön näkökulmasta kansallispuisto on ehdottomasti merkityksellisempi ja tärkeämpi tapa järjestää alueen maankäyttö. Metsähallituksella on käytettävissään tuhansia hehtaareita vastaavia metsäalueita kokeilutarkoituksiin aivan nykyisen koealueen vieressä. Merkittäviä, yhtenäisiä suojelukokonaisuuksia ei sen sijaan pystytä muodostamaan mihin tahansa.

Luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta kansallispuisto tarjoaa verrattomasti enemmän niin kävijöille kuin luontomatkailuyrittäjillekin. Luonnonsuojelupinta-alan lisäämisen tarve on Suomen eteläpuoliskolla suuri, eikä rajauksissa kannata tehdä laihoja kompromisseja alueella ylivoimaisesti vallitsevan metsätalouden vaateiden takia.

Kokonaisuutena voidaan lausua, että Ylä-Karjalan luonnonystävät ry pitää lakiesitystä hyvänä ja kannatettavana. Laajennuksen myötä Tiilikjärven kansallispuistosta muodostuu merkittävän kokoinen yhtenäinen suojelualue. Rajaukseen kannattaa ottaa mukaan pieniä lisäalueita Ylä-Keyrityjärven lähialueilta. Näin puistosta muodostuu ainutlaatuinen ja monipuolinen, arvokasta

suo-, metsä ja järviluontoa sisältävä kokonaisuus, joka palvelee hyvin niin luonnonsuojelun, luontomatkailun kuin ympäristökasvatuksenkin tavoitteita.

Ryhänen Hannu
Ylä-Karjalan Luonnonystävät r.y.